

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΩΤΤΟΥΝΙΟ (1572-1657)

Για τη ζωή και το έργο του Μακεδόνα εθνικού ευεργέτη Ιωάννου Κωττουνίου (1572-1657), καθηγητού ιατροφιλοσόφου στα Ιταλικά Πανεπιστήμια της Bologna και της Padova, γράφτηκαν αρκετά ως τώρα¹. Το θέμα όμως δεν εξαντλήθηκε και πολλά από τη δράση του Μακεδόνα επιστήμονος παραμένουν άγνωστα. Σκοπός της μελέτης αυτής είναι να δώσει όρισμένες άγνωστες πτυχές της ζωής του Ιωάννου Κωττουνίου.

Εκδίδουμε παρακάτω δύο έγγραφα από τα κρατικά βενετικά αρχεία². Τα έγγραφα αυτά γραμμένα και τα δύο στην Ιταλική μας πληροφορούν για τα εξής: το πρώτο έγγραφο με χρονολογία 3 Σεπτεμβρίου 1631 αφορά στο διορισμό του Ιω. Κωττουνίου στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβας και είναι μια επιστολή του Φρ. Pisani προς τον Procurator Cornaro, με την οποία συσταίνεται θερμά ο Ιω. Κωττουνίου. Το δεύτερο μας δίνει μιαν αρκετά ενδιαφέρουσα πληροφορία: ο Ιω. Κωττουνίου στα 1623, κι ενώ ήταν καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Bologna, ήρθε στη Βέροια και ζήτησε από την αδελφή του Θεολόγα δάνειο είκοσι χιλιάδων ρεαλίων. Με τα χρήματα αυτά ο Κωττουνίου σκόπευε να λάβει το χρίσμα του μητροπολίτη Βεροίας, μεταβαίνοντας ειδικά προς τοῦτο στην Κωνσταντινούπολη, όπου θα συναντούσε και θα κατέβαλλε στον Οικουμενικό Πατριάρχη το ποσόν αυτό³. Ο τελευταίος φυσικά θα τον έχριε μητροπολίτη. Άγνωστο τί μεσολάβησε και οί προσπάθειες του Βεροιώτη καθηγητού δεν έλαβαν τέλος· έτσι επέστρεψε

1. Κ. Δ. Μέρτζιου, Μνημεία Μακεδονικής Ιστορίας, Θεσσαλονίκη 1947, σ. 471-488 και τελευταία Άριστ. Στεργέλλη, Τα Δημοσιεύματα των Ελλήνων σπουδαστών του Πανεπιστημίου της Πάδοβας τον 17ο και 18ο αιώνα, Αθήναι 1970, σ. 49 και 52. Τοῦ ἴδιου, Νέα βιογραφικά στοιχεία για τὸν Ἰωάννη Κωττουνίου, «Θησαυρίσματα», τ. 5 (1968), σ. 250, σημ. 7. Κλ. Τσοῦρκα, Ἰωάννης Κωττουνίου (1572-1658) ὁ ἐκ «Βεροίας σοφός» καὶ φλογερός Ἕλληνας, τὸ ἑλληνικὸν Κολλέγιον τοῦ εἰς τὴν Πάδοβαν (1657-1920), «Μακεδονικὴ Ζωή», τεύχ. 44 (Ἰαν. 1970), σ. 14-20, Ζαχ. Τσιρπανλῆ, Οἱ Μακεδόνες σπουδασταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου Ρώμης καὶ ἡ δράση τους στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἰταλία (16ος αἰ.-1656), Θεσσαλονίκη 1971, σ. 125-159, Ἀ. Σιγάλα, Ἐκλαϊκευμένα Μελετήματα, τόμ. Β', Αθήναι 1971, σ. 100-112.

2. Τα έγγραφα αυτά φυλάσσονται στα Βενετικά Κρατικά Αρχεία, A.S.V., Riformatori dello studio di Padova, φ. 421 b και φ. 174.

3. Βλ. σχόλια Β' ἐγγράφου.

στήν Ἰταλία. Στὸ δεύτερο ἔγγραφο ἐπισυνάπτεται καὶ ἀντίγραφο τῆς ἀπόδειξης τῶν χρημάτων ποῦ ἔλαβε ἀπὸ τὴν ἀδελφή του ὁ Ἰω. Κωττούνιος.

Τὶς πληροφορίες γιὰ τὴ δραστηριότητα αὐτῆ τοῦ Κωττούνιου νὰ χριστῆ μητροπολίτης Βεροίας τὶς ἔχουμε ἀπὸ αἴτηση ποῦ υπέβαλε ὁ ἀνεπιός του Ἰω. Κούνιαλης, τὸν ὁποῖο τόσο πολὺ εὐεργέτησε ὁ Κωττούνιος, ἀφοῦ μάλιστα τὸν ἔφερε ἀπὸ τὴ Βέροια στὴν Πάντοβα, γιὰ νὰ σπουδάσῃ Ἰατρικὴ καὶ Φιλοσοφία καὶ τὸν συντηροῦσε μὲ δικά του ἔξοδα¹. Μὲ τὴν αἴτηση αὐτῆ ὁ ἀνεπιός τοῦ Βεροιώτη καθηγητοῦ ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς διαθήκης τοῦ θείου του τὴν ἐπιστροφή τῶν εἴκοσι χιλιάδων ρεαλίων.

Α΄ ΕΓΓΡΑΦΟ

Udine, 3 Σεπτεμβρίου 1631.

Π ε ρ ί λ η ψ η: Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας Cremonini προτείνεται ἀπὸ τὸν Ferd. Pisani στὸν υπεύθυνο Procurator Cornaro ὁ διορισμὸς τοῦ Κωττούνιου.

*Ill(ustrissi)mo et Ecc(ellentissi)mo Signor mio Collendissimo,
La perdita che lo studio di Padova hà fattode lla persona del Signor Cremonino mi dà luogo di raccomandare vivamente alla protezione di V.E. il Signor Dottor Giovanni Cottunio dà Salonicchi, che hà i requisiti posti nell'allegato foglietto, acciò le piaccia favorirlo in concorso d'ogn' altro nella provissione di quella Cattedra di Filosofia, sperando io ch' egli sia per riuscire di sodisfazione à quell' Università et che le gratie di V.E. debbano esser ben impiegate sendo egli di qualità amabili et insigni et che portà degnamente sostener la carica. Supplico perciò V.E. ad esserle liberale de suoi favori, ch' io ne rimarrò alla sua benignità con infinita obligatione, et ricordandole la partial mia osservanza le baccio affettuosamente le mani.*

Di V.E.

Di Udine, li 3 Settembre 1631

Divotissimo Servitor

Ferd. Pisani.

Μ ε τ ά φ ρ α σ η.

Ἐκλαμπρότατε καὶ Ἐξοχώτατε Κύριέ μου Σεβασμιώτατε,
Ἡ ἀπόλεια ποῦ εἶχε τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Cremonino μὲ κάνει νὰ συστήσω θερμὰ στὴν προστασία τῆς Ἐξοχότητάς

1. Κ. Δ. Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 479.

σου τὸν κ. διδάκτορα Ἰωάννη Κωττούνιο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, πὺ ἔχει τὰ ἀναγκαῖα πιστοποιητικὰ εὐρισκόμενα στὸ συνημμένο σημείωμα, γιὰ νὰ εὐαρεστηθῆς καὶ τὸν εὐνοήσης στὸ συναγωνισμό μὲ κάθε ἄλλο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἔδρας τῆς Φιλοσοφίας. Ἐλπίζω ὅτι αὐτὸς θὰ δυνηθῆ νὰ ἐπιτύχη στὸ Πανεπιστήμιο αὐτὸ καὶ ὅτι οἱ εὐεργεσίες τῆς Ἐξοχότητάς σου θὰ πιάσουν τόπο, γιὰτὶ αὐτὸς εἶναι κατὰ τὸ χαρακτήρα ἀγαπητὸς καὶ ἐπιφανῆς καὶ ὅτι θὰ δυνηθῆ ἐπάξια νὰ κρατήσῃ τὴ θέση. Παρακαλῶ γι' αὐτὸ τὴν Ἐξοχότητά σας νὰ γίνῃ γενναιόδωρη μὲ τὶς εὐνοιές της κι ἐγὼ θὰ παραμένω στὴ ἐπιείκειά της μὲ ἀτελείωτη ὑποχρέωση, καὶ ὑπενθυμίζοντάς της τὸν προσωπικὸ μου σεβασμὸ τῆς φιλῶ μὲ στοργὴ τὰ χέρια.

Τῆς Ἐξοχότητάς σας

Udine, 3 Σεπτεμβρίου 1631

ἀφοσιωμένος δοῦλος

Ferd. Pisani

Σ χ ὁ λ ι α.

C r e m o n i n o: πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ καθηγητὴ τῆς Ἀριστοτελικῆς Φιλοσοφίας Cremonino, γιὰ τὸν ὁποῖο βλ. τὸ πρόσφατο μελέτημα τῆς Maria Assunta del Torre, Studi di Cesare Cremonini, Padova 1968. Ὁ Κωττούνιος ὑπῆρξε μαζὶ μὲ τὸν Θεόφιλο Κορυδαλέα μαθητῆς τοῦ Cremonini βλ. Ἄριστ. Στεργέλλη, ἔ.ἀ., σ. 253· ἢ ὑπογραφή μάλιστα τοῦ Cremonino κοσμοῦσε τὸ πρακτικὸ τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων τοῦ Κωττούνιου. Ὁ Κωττούνιος διορίστηκε τελικὰ ἔκτακτος καθηγητῆς τῆς πρώτης ἔδρας τῆς Φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβας τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1632 καὶ τακτικὸς στις 26 Σεπτεμβρίου 1637, βλ. Ζαχ. Τσιρπανλῆ, ἔ.ἀ., σ. 135.

Β' ΕΓΓΡΑΦΟ

Πάντοβα, 21 Νοεμβρίου 1661

Π ε ρ ἰ λ η ψ η: Ὁ Ἰω. Κωττούνιος στὴν ἐπιθυμία του νὰ γίνῃ μητροπολίτης Βεροίας δανείζεται τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1623 ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ του Θεολόγα εἴκοσι χιλιάδες ρεάλια, τὰ ὁποῖα θὰ κατέβαλλε γιὰ νὰ λάβῃ τὸ χρίσμα τοῦ μητροπολίτη Βεροίας στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, μὲ τὴν ὑπόσχεση ὅτι θὰ τῆς ἐπιστρέψῃ ἐντὸς ὀλίγου τὰ διπλάσια καὶ μετὰ θάνατον ὅλη του τὴν περιουσία. Τὰ χρήματα ὅμως αὐτὰ οὐδέποτε ἔλαβε ἢ ἀδελφὴ του, οὔτε καὶ τίποτε ἀπὸ τὴν περιουσία του μετὰ τὸ θάνατό του, γι' αὐτὸ τώρα ὁ ἀνεψιὸς του Κούνιαλης, σύμφωνα μὲ τὴ γραπτὴ ὑπόσχεση τοῦ θείου του, ζητεῖ τὸ παραπάνω ποσὸν μὲ τοὺς τόκους του.

Sino l'anno 1623 Aprile il qm. Ecc(ellentissi)mo Signor Giovanni Cottunio dovendo andare in Constantinopoli per farsi Metropolita di Veria, sua patria, dignità cospicua et di grand' utile, gratia che non poteva conseguirsi senon con mercede d'oro et perciò procurò et ottene imprestido della Signora Teologa sua sorella reali venti milla, che erano alla sua dote destinati, essendo essa ancora piccola, promisse esso Sig(no)r Cottunio persuaderla al' imprestido, che frà puoco li darebbe il doppio, et anco doppo la sua morte lascierebbe tutta la sua robba a lei, ò vero havendo figlioli à loro et tanto di quella, che havesse in sua Patria quanto in altro loco. Il che tutto con scryptura in Greco et anco in Italiana ambe dà lui scritte et sotto scritte tutte di sua mano pur in Veria, sua patria, si dichiara et appàr chiarissimo senza dubio imaginabile alcuno. Visse la signora Teologa sua sorella nudrita dalle speranze del fratello particolarmente d'esser fata erede sua et suoi figlivoli massime essendosi maridata havendo in effetto havuto figlioli, trà quelli chè pur è unico maschio, il Signor Giovanni Cunali dà lui riconosciuto per nipote et fatto venire in Padova et accolto in casa un anno avanti et più che morisse et poi espressamente benefficato nel suo testamento, nominando et beneficando pùr anco con piccolo legato essa signora Teologa, come chiaro appare dal suo Testamento. Hora dunque essendo il Signor Cottunio mancato et diversamente disposto dà quanto promesse nella detta scrittura et vedendosi essa Signora Teologa et il Signor Giovanni suo unico figliolo delusi, né essendo il dovere che perdino anco il suo legitimo credito di vinti milla reali, che tanto tempo le sono state infruotose et desiderando perciò consequire questo suo considerabil capitale con li frutti et prò che de jure vengono. Per tanto d'ordine del Nobilissimo Signor Vicario et ad istanza del sudetto Signor Zuanne Cuniali, tanto per nome suo, come per nome della Signora Teologa, sua madre, relictà del qm. Signor Demetrio Cunali sarano vitati li Nobilissimi et Ecc(ellentissi)mi Sig(no)ri Commissarii testamentarii del prefetto ecc(ellentissi)mo Signor Zuanne Cottunio per la prima hora di ragione, che sarà trè giorni doppo della relatione della presente in officio à vedersi à setentiarè nella sudetta somma ut supra et ut in sudetto con impensis sale, protestando. Et con la presente saranno prodotti li nominati scritti et il testamento prenominato in parte et partibus.

Copia Adi 20 Aprile 1623 in Veria

Ricevo io infrascritto dalla Signora Teologa mia sorella andando in Constantinopoli per farmi metropolita di Veria, mia patria, prestido cioè più di quel che havevo d'aver della mia parte vinti mille reali la dote sua essendo piccola la mia sorella obligandomi che frà puoco tempo darli il doppio delli suoi soldi et ancora doppo la mia morte esser tutta la robba sua, o vero havendo figlioli esser la mia robba di quelli, tando quà, quanto in altro luoco, in fede di que.

Io Giovanni Cottunio, affermo

Μετὰφραση.

Ὡς τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1623 ὁ μακαρίτης Ἐξοχώτατος κ. Ἰωάννης Κωττούνιος ὄφειλε νὰ μεταβῆ στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ γίνῃ μητροπολίτης Βεροίας, τῆς πατρίδας του, ἀξίωμα σπουδαῖο καὶ μεγάλης ὠφέλειας, ποῦ δὲν μπορούσε νὰ πετύχῃ παρὰ μονάχα μὲ καταβολὴ χρυσοῦ· γι' αὐτὸ φρόντισε καὶ δανείστηκε ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν του κ. Θεολόγα, εἴκοσι χιλιάδες ρεάλια ποῦ προορίζονταν γιὰ τὴν προίκα τῆς, ἀφοῦ ἄλλωστε αὐτὴ ἦταν ἀκόμη μικρὴ. Ὑποσχέθηκε λοιπὸν αὐτὸς ὁ κ. Κωττούνιος, πείθοντάς τὴν νὰ τοῦ δανείσῃ, πὼς σὲ λίγο καιρὸ θὰ τῆς ἔδινε τὸ διπλάσιο καὶ ἀκόμη πὼς μετὰ τὸ θάνατό του θὰ τῆς ἄφηνε ὅλην τὴν περιουσίαν ἢ ἂν εἶχε παιδιὰ σ' αὐτά, τόσον ἐκείνη ποῦ εἶχε στὴν πατρίδα του, ὅσον κι ἐκείνη ποῦ βρισκόταν σ' ἄλλον τόπο. Καὶ ὅλ' αὐτὰ ὑποσχέθηκε γραπτῶς στὴν ἑλληνικὴ καὶ ἰταλικὴ· ἐπειδὴ εἶναι γραμμένα καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸν ἴδιον καὶ ὑπογεγραμμένα ὅλα μὲ τὸ χέρι του καὶ μάλιστα στὴ Βέροια, τὴν πατρίδα του, ἀποδεικνύονται καὶ φαίνονται καθαρὰ χωρὶς καμιὰ ἀμφιβολίαν. Ἐξῆσε ἡ κ. Θεολόγα, ἡ ἀδελφὴν του, τρεφόμενη μὲ τὶς ἐλπίδες τοῦ ἀδελφοῦ, ἰδιαίτερα πὼς θὰ γινόταν κληρονόμος του μαζί μὲ τὰ παιδιὰ τῆς, ἀφοῦ ἄλλωστε παντρεύτηκε καὶ ἀπέκτησε παιδιὰ, ἀνάμεσα στὰ ὅποια εἶναι καὶ τὸ μοναδικὸ ἄρσενικὸ ὁ κ. Ἰωάννης Κούνιαλης, ποῦ ἀναγνωρίστηκε ἀπ' αὐτὸν ὡς ἀνεψιὸς του καὶ ποῦ, ἀφοῦ τὸν ἔφερε στὴν Πάντοβα καὶ τὸν δέχτηκε σπῆτι του ἕνα καὶ πλέον χρόνον, πρὶν πεθάνῃ, ἔπειτα τὸν εὐεργέτησε ρητὰ μὲ τὴν διαθήκην του, ὀνομάζοντας καὶ εὐεργετώντας ἐπίσης μὲ μικρὸ ποσὸ τὴν κ. Θεολόγαν, ὅπως φανερὰ φαίνεται στὴν διαθήκην του.

Τώρα λοιπὸν ποῦ ὁ κ. Κωττούνιος πέθανε καὶ διέθεσε διαφορετικὰ, ἀπ' ὅ,τι ὑποσχέθηκε στὸ παραπάνω ἔγγραφο, τὴν περιουσίαν του καὶ βλέποντας αὐτὴ ἡ κ. Θεολόγα καὶ ὁ κ. Ἰωάννης, ὁ μοναχογιὸς τῆς, νὰ ἔχουν διαψευστῆ οἱ προσδοκίαι τους καὶ νὰ χάνουν ὄχι μόνον αὐτὰ ποῦ τοὺς ὀφείλονταν, ἀλλὰ νὰ χάνουν καὶ τὸ νόμιμον ποσὸ τῶν εἴκοσι χιλιάδων ρεαλίων, ποῦ τόσα χρόνια ἔμειναν χωρὶς καρποὺς καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦν νὰ καρπωθοῦν αὐτὸ τὸ σημαντικὸ ποσὸ μὲ τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς τόκους ποῦ νόμιμον ἐπακολουθοῦν, γι' αὐτὸ μὲ διαταγὴν τοῦ Εὐγεν. κ. Τοποτηρητοῦ καὶ ὕστερ' ἀπὸ αἴτησιν τοῦ παραπάνω κ. Ἰωάννου Κούνιαλη, τόσον ἐξ ὀνόματός του, ὅσον καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς κ. Θεολόγας, τῆς μητέρας του, χήρας τοῦ μακαρ. κ. Δημητρίου Κούνιαλη, θὰ κληθοῦν οἱ Εὐγενέστατοι καὶ Ἐξοχώτατοι κ.κ. Ἐπίτροποι τῆς διαθήκης τοῦ παραπάνω Ἐξοχώτατου κ. Ἰω. Κωττούνιου, κατὰ τὴν πρώτην προθεσίαν, ποῦ εἶναι τρεῖς μέρες μετὰ τὴν ἐπίδειξιν τῆς παρούσης, στὴν ὑπηρεσίαν, γιὰ νὰ ἴδωσιν καὶ ἀκούσωσιν γιὰ τὸ ποσόν, ὅπως παραπάνω ἀναφέρεται... Καὶ μὲ τὴν παρούσαν θὰ προσκομισθοῦν καὶ τὰ ἔγγραφα καὶ ἡ διαθήκη κατὰ τὰ μέρη αὐτῆς.

Ἀντίγραφο. 20 Ἀπριλίου 1623, στὴ Βέροια

Λαμβάνω ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος ἀπὸ τὴν κ. Θεολόγα, τὴν ἀδελφή μου, σκοπεύοντας νὰ μεταβῶ στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ γίνω μητροπολίτης Βεροίας, τῆς πατρίδας μου, δάνειο, δηλ. ἐπὶ πλέον ἐκείνου ποὺ εἶχα νὰ λαμβάνω ὡς μερίδιο, εἴκοσι χιλιάδες ρεάλια, τὴν προίκα τῆς, κι αὐτὸ ἐπειδὴ εἶναι μικρὴ ἢ ὁδελφὴ μου. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος ἐντὸς ὀλίγου χρόνου νὰ τῆς ἀποδώσω τὸ διπλάσιο τῶν χρημάτων τῆς κι ἀκόμη μετὰ τὸ θάνατό μου νὰ ἀνήκη σ' αὐτὴν ὅλη ἡ περιουσία μου ἢ ἂν ἔχη παιδιά νὰ ἀνήκη στὰ παιδιά τῆς, τόσον ἐκείνη ποὺ βρίσκεται ἐδῶ, ὅσο καὶ ἡ ἄλλη ποὺ βρίσκεται σ' ἄλλον τόπο.

Εἰς πίστιν αὐτῶν,
ἐγὼ ὁ Ἰω. Κωττούνιος βεβαιῶνω.

Σ χ ὀ λ ι α.

Ἄγνοοῦμε τί ἐγίνε τελικὰ μὲ τὴν αἴτηση αὐτὴ τοῦ Κούνιαλη. Οἱ ἐπίτροποι τῆς διαθήκης τοῦ Κωττούνιου καὶ οἱ βενετικὲς ἀρχὲς θὰ θεώρησαν πολὺ δύσκολο νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν ἀπαίτηση αὐτὴ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Κωττούνιου, ὁ ὁποῖος παρέμεινε ὡς τὰ 1670 σπουδάζοντας στὴν Πάντοβα ὡς ὑπότροφος τοῦ κληροδοτήματος τοῦ θείου του. Πράγματι, στὰ 1670 ὁ Κούνιαλης ζήτησε μὲ ἔγγραφό του πρὸς τοὺς Ἀναμορφωτὲς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάντοβας νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ μεταβῇ στὴ Βέροια, ἀλλὰ ταυτόχρονα ἀπαιτοῦσε νὰ τοῦ δοθῇ καὶ τὸ ποσὸ τῶν 450 δουκάτων δηλώνοντας πὺς παραιτεῖται κάθε κληρονομικοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς διαθήκης Κωττούνιου, βλ. Archivio di Stato di Venezia, Riformatori dello Studio di Padova, Φάκ. 174.

Ὅσο γιὰ τὴν ἀποτυχία τοῦ Κωττούνιου νὰ χριστῆ μητροπολίτης Βεροίας μποροῦμε νὰ δεχτοῦμε ὅτι αἰτία ἦταν ἡ σύγχυση καὶ τὸ χάος ποὺ ἐπικρατοῦσε ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ χρονιά (1623) στὸ Πατριαρχεῖο μὲ τὴν ἐκδίωξη καὶ ἐπαναφορὰ τοῦ μάρτυρα Πατριάρχου Κύριλλου Λούκαρι στὸν Πατριαρχικὸ θρόνο. Ὁ Λούκαρις, ὡς γνωστόν, ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὸ θρόνο του στὰ μέσα Ἀπριλίου 1623 καὶ ἀφοῦ ἐξορίστηκε στὴ Ρόδο, ἐπανῆλθε στὸ Πατριαρχεῖο στίς 2 Ὀκτωβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ μητροπολίτη Ἀδριανουπόλεως Ἀνθίμου ποὺ εἶχε ἀνέλθει στὸν Πατριαρχικὸ θρόνο στίς 18 Ἰουνίου, βλ. Γερμανοῦ Σάρδεων, Συμβολὴ εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Καταλόγους Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως καὶ ἐξῆς, Ἀθῆναι 1933, σ. 489-491, πρβλ. Ἀποστόλου Ε. Βακαλοπούλου, Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, τόμος Γ', Θεσσαλονίκη 1968, σ. 447-466. Γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ Λούκαρι καὶ τοὺς ἀγῶνες του τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βλ. Henrig Gunnar, Ökumenisches Patriarchat und Europäische Politik, 1620-1638, Wiesbaden 1968, passim.

R É S U M É

J e a n K a r a t h a n a s s i s, Des éléments nouveaux au sujet de Jean Cottounios (1572-1657).

Deux documents tirés des Archives Nationales de Venise paraissent dans cette étude, concernant la vie et l'œuvre de J. Cottounios.

Dans le premier document le Procurator Pisani recommande J. Cottounios au Procurator Cornaro et soutient J. Cottounios, qui pose sa candidature, pour être élu professeur en philosophie à l'Université de Padoue à la place de Cremonini, décédé peu avant.

Le deuxième document nous renseigne que J. Cottounios étant alors professeur à l'Université de Bologne (1623), demande à sa sœur Theologa de lui prêter 20.000 réalas, qui permettraient à Kyrillos Lukaris, Patriarche œcuménique, de le sacrer évêque de Véria. J. Counialis, fils de sa sœur Théologa, nous donne ces derniers renseignements dans sa demande, adressée aux administrateurs du testament de Cottounios, par laquelle il réclame l'argent emprunté.